СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЛИПНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 24, 1986 No. 139. VOL. XCIII.

АДВОКАТИ І РОДИНА І. ДЕМ'ЯНЮКА ПОЇХАЛИ ДО ІЗРАЇЛЯ

Нюарк, Н. Дж. — Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) повідомляє, що Марк О'Коннор, адвокат Івана Дем'янюка, поїхав до Ізраїля в тижні 20-го липня ц.р. З ним поїхали до Ізраїля дружина Івана Віра Дем'янюк, дочка Ірена і 6-місячний внук Едвард.

Родина Дем'янюків нетерпеливо чекала на нагоду побачитися з чоловіком і батьком, який перебуває в камері-одиночці, що її весь час стережуть три вартові.

Іван Дем'янюк був насильно вивезений 27-го лютого ц.р. до Ізраїля заходами ОСІ за мнимі злочини. Він твердить, що він є невинний і що він жадних злочинів не доконав. Вже майже 140 днів І. Дем'янюк перебуває у ізраїльській в'язниці без жадного офіційного оскарження. Його тримають в тій самій келії, де тримали Адольфа Айхмана.

Вже більше як рік АОЛПУ займається обороною І. Дем'янюка і допомогою його родині тому, що АОЛПУ переконане, що І. Дем'янюка людські і громадські права були нарушені урядовими чинниками ЗСА.

Л. Кінсолвінґ знов згадував про українців

Філядельфія. — Як інформують читачі з Філядельфії, відомий радіожурналіст Лестер Кінсолвінґ знову згадував про Великий голод в Україні в 1932-33 роках під час своєї радіопередачі в суботу, 12-го липня ц.р., із станції WWDB.

Він сказав, що йому відомо, що екзекутивні урядовці публічної телевізії вже мають копію фільму „Жнива розпачу" і мають його переглянути та взяти до уваги можливість його висвітлення. Досі тільки відділ в Рочестері показав цей фільм. Л. Кінсолвінґ уважає, що й всі інші відділи повинні його висвітлити, тому й закликає своїх слухачів, щоб вимагали від своїх місцевих відділів публічної телевізії показання цього фільму, що вже здобув біля десятка нагород.

Програма Л. Кінсолвінґа передається на згаданіїй радіостанції у Філядельфії кожної суботи від год. 8-ої до 11-ої вечора.

Л. Кінсолвінґ також вимагає від щоденника „Ню Йорк Таймс" відібрання (посмертно) нагороди Пуліцера від кореспондента Волтера Дюранті, який фальшиво інформував про події в Україні в 1932-33 роках.

Журнал „Тайм" помістив листа ред. Р. Гадзевич

Джерзі Ситі, Н. Дж. — У журналі „Тайм" з 14-го липня 1986 року вміщено поміж листами до редакції також лист редактора „Українського Тижневика" Роми Сохан-Гадзевич, в якому вона непогоджується проти окреслення в „Таймі" „Українського Тижневика", як „неповажне джерело". Йшлося про „Ню Йорк Пост", який старався якнайбільше сенсаційно подавати вістки про катастрофу у Чорнобилі. Р. Сохан-Гадзевич застерігає, що, подаючи у тижневику вістку про 10,000 до 15,000 загибших, вона звернула увагу, що вістка непотверджена. Вона пригадує, що подала також вістку за агенством ЮПІ про 2,000 померлих, коли з СССР інформували про двох.

Вкінці ред. Р. Гадзевич висловлює жаль, що „Ню Йорк Пост" вибрав сенсаційну дорогу інформацій про нещастя у Чорнобилі і що не був так обережний у тому, як „Український Тижневик".

В Ню Джерзі відбудеться етнічний фестиваль

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Восьмий з черги річний етнічний фестиваль відбудеться в суботу, 6-го і у неділю, 7-го вересня ц.р., від год. 12-ої полудня до 6-ої вечора тут в Либерті Стейт Парк.

Міжнародний етнічний фестиваль в Ню Джерзі спонзорує Стейтовий департамент і Рада етнічних справ. На цьому фестивалі виступатимуть танцювальні і музичні ансамблі та будуть страви різних етнічних груп.

Цьогорічна тема фестивалю — „Віддаймо поклін свободі". Етнічні організації, які бажають виставити і продавати свої вироби в станках повинні зголоситися до Бюра етнічних справ, пишучи на адресу: Office of Ethnic Affairs, N.J. Departament of State CN 300 State House, Trenton, N.J. 08625; tel.: (609) 984-7145.

Тріо „І Трії" виступить в Гантері

Гантер, Н. Й. — В суботу, 26-го липня ц.р., о год. 8-ій вечора відбудеться концерт „І Трії" тут в Центрі Української Культури.

До „І Трії" належать скрипаль Й. Барківський, піяніст Т. Гриньків й челіст Н. Цибрівський. Вони гратимуть твори композиторів Гайдна, Глушкова й Мендельсона. Мистецьким керівником ЦУК в Ґантері є д-р Ігор Соневицький.

Квитки на концерт 5 і 4 дол. для членів ЦУК і для сеньйорів, а 3 дол. для студентів. Квитки можна набути при касі.

Ґрадуантка св. Василія стала директоркою середньої школи

Факс Чейс, Па. — Ґрадуантку Академії св. Василія Галину Чайковську обрано на директорку школи Бишоп Конвелл.

Г. Чайковська градувала з Академії в 1961 році, а відтак студіювала англійське в Честнат Гилл коледжі. Одержала вона маґістерку з ділянки навчання із Вілланова університету.

Г. Чайковська почала свою вчительську кар'єру в 1965 році, де вчила в середній школі ім. Кардинала Доґерті. Опісля стала заступником декана при тій школі. В 1975 році Г. Чайковська була заступником директора в дівочій середній школі.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ОПИСУЄ ДАЛЬШІ НАСЛІДКИ ВИБУХУ В ЧОРНОБИЛІ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як інформує в останніх числах „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" тепер щойно урядові совєтські чинники подають точніше скільки осіб евакуовано із загрожених радіяцією теренів України і Білорусі.

Після їхніх даних це було 92,000 з України, а з тієї частини Білорусі, що розташована на північ від Чорнобиля, виселено 48 сіл, коли вітер приніс туди хвилю радіяції. Рівночасно із тим в тій частині Білорусі, біля міста Гомель замуровано 7,000 криниць, а в інших 1,500 випомпувано кілька разів воду, щоб їх вичистити із радіоактивних частин.

Як подає „ФАЦ", навіть совєтська преса містить тепер критику населення, яке скаржиться, що його не інформують цілий час про те, які плоди землі є вільні від радіяції, та що можна безпечно їсти. Ця непевність населення в Україні, що фактично сталося і як далеко сягають в майбутньому наслідки радіяції викликали хвилю алькоголізму. Населення вірить в поголоски, що водка і вино допомагають на наслідки радіяції, а може хочуть також в цей спосіб забути про можливі небезпеки. Ця хвиля алькоголізму спонукала пресу України бити на сполох і запевняти читачів, що більша кількість алькоголю в організмі може лише пошкодити в теперішній ситуації.

Населення однак перестерігається проти їдження городини та овочів. Зокрема багато радіяції втягають, як вже раніше подавано, гриби та ягоди і про це пишуть в пресі. В дальшому картопля та овочі мусять переходити перевірку, як також усі їхні перерібки, що появляються у продажі.

Що торкається близьких вже жнив в Україні, то німецька преса інформує, що важко зорієнтуватися які засоби безпеки совєтський уряд думає впровадити. Що правда появилися вже публічно „Доручення про працю на полі", в яких подається, що дораджується трактористам перестерігати точно особисту гігієну, але як це робити не подають. Питання однак стоїть одвертим, чи збіжжя в Україні буде мати у собі радіоактивні елементи.

УРЯД УНР ВІДБУВ УСПІШНЕ ЗІБРАННЯ

Філядельфія (УІБ). — У п'ятницю і суботу, 18-го і 19-го липня тут в новому домі УНР відбулося чергове зібрання Уряду УНР з участю всіх членів Уряду, Президента УНР д-ра Миколи Лівицького, голови Контрольної комісії П. Крамаренка, редактора „Мети" Галини Царинник та голови УІБ Тані Носко-Оборонів. Другого дня нарад були присутні теж голова УНРади інж. П. Лимаренко й члени Президії А. Степанюк із Торонто й С. Мокрій із Вінніпеґу.

Після вшанування пам'яті Симона Петлюри й свіжо спочилих діячів українського політичного світу, вшановано С. Степанюка з 75-річчям.

В діловій частині, після прочитання й прийняття протоколу з попереднього зібрання, були звіти голови Уряду, Ярослава Рудницького, його заступників І. Самійленка, І. Шандора, М. Никіша, а опісля керівників поодиноких ресортів: Р. Богатюка, К. Луценка та заступника зовнішніх справ.

З усіх звітів присутні мали змогу познайомитись з багатогранною діяльністю Уряду УНР на внутрішньому й міжнародному форумах.

Велику увагу присвячено консолідаційно-координаційним заходам окремої комісії під головуванням проф. І. Самійленка, який уважаючи, що разом із членами комісії виконав своє завдання, зобов'язався написати заключний документ переєправ про консолідацію КУППО.

В дискусії після звітів намічено дальші пляни діяльности членів Уряду і складено признання й подяку редакції й адміністрації „Мети" та УІБ за „Бюлетень". Крім цього рішено взяти участь в Гельсінкській конференції у Відні.

Прийнято до відома поширення складу Уряду новонайменованим керівником Ресорту культури й науки проф. д-ром Володимиром Жилою з Маббок, Тексас.

Появився історичний роман В. Ґренджі Донського

Вашінґтон. — Виданням Карпатського Союзу, Відділ у Вашінґтоні цього року тут надруковано УІ том — історично - автобіографічний роман закарпатського письменника і поета Василя Ґренджі-Донського п.з. „Сини Верховини". Літературною редакцією цього 400-сторінкового роману займався проф. д-р Василь Лев; обкладинка роботи Михайла Михайловича.

Твір цей присвячує дочка письменника Зірка Ґренджа —Донська другові їхньої родини д-рові Юліянові Гутникові, пишучи, що він „своєю моральною та матеріяльною допомогою і сталою невтомною та ентузіястичною підтримкою в великій мірі спричинився до здійснення видань мого Батька".

У своєму Слові Видавництво цієї книги подає дві рецензії на першу книгу цього роману, однією з них є оцінка Костя Волинського. Він пише: „...Крок за кроком описує автор життєвий шлях сина бідного верховинського селянина від народження аж до кінця Першої світової війни... Письменник досить пильно простежує життєвий шлях свого героя, детально описує його оточення. Із тих описів постає перед нами картина життя Верховини двох десятиліть нашого віку. В романі є кольоритно змальовані сценки побуту верховинців, добре описані їхні звичаї, вірування, обряди, демонологія. Є тут і живі, відчутні образи героїв — представники різних суспільних верств... Ширше показано в творі картини національного гноблення, постійні намагання мадяризувати українське населення, боротьбу верховинців проти асиміляції...

Збірник цей в ціні 18 долярів, плюс поштова пересилка, — в Америці 1.50, закордоном — 2 доляри — можна замовляти, написавши на адресу: Carpathian Alliance, Inc., Washington Br., Admin. Offices, 5716, 46th Avenue South Minneapolis, N.Y. 55417.

ГОЛОВА КРАЙОВОЇ ліги міського розвитку Семюел Пірс заявив, що тепер негри мають краще життя і умовини ніж перед президентурою Роналда Реґена. Негри мають кращі праці і більше можливостей діставати добрі праці з уваги на добрий економічний стан в країні.

Ш. ПЕРЕЗ ВІДВІДУЄ МАРОККО

Єрусалим. Ніччю 21-го липня ц.р., прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перез потайки полетів до Марокко, щоб там перевести розмови з королем Гассаном II. Досі не зраджено, що є безпосередньою причиною цієї надзвичайної поїздки, бо це вперше відбувається розмова поміж жидівським найвищим політичним провідником і представником арабського світу від 1978 року, коли зустрічалися Анвар-ель-Садат з Менахемом Беґіном.

Поїздка Переза це наслідки недавнього потягнення короля Гуссейна з Йорданії який видалив прихильників Ясіра Арафата зі свого терену. Багато з ізраїльських політиків вже відвідували Марокко, але потайки. Тепер, однак, Перез не має нічого проти, щоб коли він вже приїхав до Марокко, це було загально відомо. Із його приїздом повідомлено інших арабських лідерів про це, але не знати хто з них безпосередньо візьме участь в розмовах.

Члени екзекутивного комітету Я. Арафата відложили свої наради на декілька днів, а Палестинська Визвольна Організація стає що раз менше популярна в арабському світі. Король Гуссейн це в листопаді дав до пізнання, що готовий до розмов з прем'єр-міністром Ізраїля і що має нові, пропозиції.

У Вашінґтоні уважають цю поїздку Переза дуже позитивним знаком, а зокрема те, що король Марокко запросив прем'єра Ізраїля до себе.

Натомість Сирія негайно зірвали дипломатичні зв'язки з Марокко.

ЗСА НЕ ВІДМОВЛЯТЬСЯ ВІД КОСМІЧНОЇ ОБОРОНИ

Вашінґтон. — В листі, що його президент Роналд Реґен пішле генеральному секретареві ЦК КПСС Міхаїлові Ґорбачову у відповідь на його пропозиції у справі роззброєння, буде недвозначно сказано, що З'єднані Стейти Америки не припинять працю надстворенням протиракетної оборони з елементами космічного базування. Більше того, в листі Р. Реґена не буде ніяких конкретних пропозицій здійснення яких могло б перешкодити З'єднаним Стейтам створювати протиракетні оборонні системи.

Згідно з повідомленнями чинників, які ознайомлені зі змістом листа Президента, Р. Реґен взагалі не відповів на пропозиції М. Ґорбачова відкласти на термін від 15 до 20 років, розміщення протиракетної зброї у космосі. Газета „Ню Йорк Таймс" повідомляє , що у відповіді Президента нема і натяку на те, що ЗСА готові обговорити зі Совєтським Союзом питання про заборону дослідницьких робіт і випробувань протиракетної зброї з елементами космічного базування.

„Ню Йорк Таймс" пише, що кілька спеціяльних післанців Президента ознайомили з текстом листа американських союзників. Ці післанці повинні зібратися у Вашінґтоні в кінці цього тижня і розповісти, яка реакція союзників на відповідь Реґена Ґорбачову.

Неназвані газетою урядові чинники повідомили, що в листі Реґена містяться „нові ідеї", що стосуються роззброєння. Що це за ідеї, покищо невідомо. „Ню Йорк Таймс" пише також, що у виробленні тексту відповіді Президента брали участь державний секретар Джордж Шулц, дорадник Президента з питань крайової безпеки Джан Пойндекстер і експерт у справах роззброєнь Пол Ніці.

В АМЕРИЦІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ скоротив технічне відставання від Заходу майже в усіх основних ділянках, і якщо в середині 1970-их років Захід перегнав СССР на 10-12 років, то нині ми попереду всього лише на п'ять-шість років", — сказав секретар Департаменту оборони ЗСА Каспар Вайнберґер, виступаючи в Комісії закордонних зв'язків Сенату. Коментуючи слова К. Вайнберґера, газета „Вашінґтон Таймс" пише, що Пентаґон вперше в історії назвав термін, кількість років, на які Захід випереджає Совєтський Союз.

АДМІНІСТРАЦІЮ соціяльного забезпечення вперше очолює жінка, яка перебрала цей пост минулого тижня. Доркас Гарді була заприсяжена віцепрезидентом Джорджом Бушом. Перед тим Д. Гарді була заступницею секретаря Департаменту здоров'я і обслуги людей Вашінґтоні та вже працює з президентом Роналдом Реґеном ще від його другої каденції на пості ґубернатора Каліфорнії. Д. Гарді у інтерв'ю сказала, що плянує змодернізувати систему соціяльного забезпечення.

ГОСТРІ ЗЕМЛЕТРУСИ ЗНОВУ потрясли не лише Каліфорнію, а також і стейти Юта і Неваду. Опісля ці стейти облили громові дощі. Землетрус міряв 6,1 на скалі Ріхтера, а поштовх який потряс стейти дев'ять хвилин після землетрусу був 5,2 на скалі Ріхтера. Численні доми були зрушені, авта перевернені, багато вікон повилітали. Переляканих мешканців міста Бишоп у Каліфорнії, яке було в центрі землетрусу, евакуовано до інших міст.

ЧИСЛЕННІ ЕКОНОМІСТИ і знавці ринку праці не є задоволені способом, в який Уряд обраховує кількість безробітних. Точне число безробітних є дуже важливим, бо воно дає картину економічного стану країни. В останньому місяці була велика різниця в числі безробітних, поданому урядовим бюром статистики ЗСА, яке виправдують страйками, що в цьому місяці відбувалися.

У ДІТРОЙТІ, ДЕ ВІД сімох днів панує страйк міських робітників, йшли 17 годин переговори поміж представниками юнії і управою міста, але вони не довели до ніякого висліду. Від початку страйку в Дітройті немає автобусів і не збирають сміття, яке нагромаджується на вулицях міста, що при температурі понад 90 ступенів стає дуже неприємним явищем для мешканців міста.

ЧОТИРИ АМЕРИКАНСЬКІ організації оборони людських прав зложили протест і вимагають резиґнації Доналда Ріґена, дорадника Президента і шефа персоналу Білого Дому, за його завваження відносно жінок, які можуть протестувати, якщо не було б достави діямантів з Південної Африки. Ці організації уважають, що Ріґен своїм завваженням виказав „брак зрозуміння одної з найповажніших проблем боротьби за людські права". Жінки організації також гостро запротестували.

АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРИ в південносхідніх стейтах ЗСА, де панує від довшого часу велика посуха, яка з'єднана з хвилею спеки, потребують негайної урядової допомоги. Знавці стверджують, що теперішня посуха є найбільшою за сто останніх років і в Північній Каролайні вже тепер обраховують втрати на 400 міл. дол., а в Південній на 100 міл. дол.

ПРЕЗИДЕНТ Є ПРОТИ САНКЦІЙ

Вашінґтон. Президент Роналд Реґен виголосив в дні 22-го липня 1986 року промову, посвячену проблемам Південної Африки. Первісно було пляновано, що у цій промові Реґен проголосить іменування першого чорного амбасадора для Південної Африки, але в останній хвилині Роберт Бравн з Північної Каролайни який мав перебрати цей пост, відкликав свою кандидатуру.

Тому промова Президента не принесла ніяких нових елементів, а лише підтвердила дотеперішню політику американського Уряду. Він тільки поставив вимогу до уряду президента Пітера Боти устійнити речинець закінчення політики апартеїду і звільнити всіх політичних в'язнів. Але він сам не поставив дати, коли це має статися. Р. Реґен вимінив у своїй промові борця за неґрів Нельсона Манделлю і висловив погляд, що він повинен бути якнайскорше звільнений з тюрми.

У слові Р. Реґена не було однак ніякої згадки про можливі економічні санкції у відношенні до уряду Південної Африки і це було великим розчаруванням для членів Конґресу. Негайно після промови Реґена виступили зі своєю відповіддю члени опозиції, зокрема сенатор Едвард Кеннеді, які не погоджуються з таким ставленням цих проблем. Сподіваються, що Сенат і Палата Репрезентантів не будуть зважати на те, що сказав публічно Президент і будуть вимагати від Уряду перевести економічні обмеження у відношенні до уряду в Преторії.

Найгостріше зареаґував на промову Р. Реґена Єпископ Дезмонд Туту, який негайно наватрував Р. Реґена за його слова і сказав, що „Президент сидить в ЗСА, як великий білий провідник старих поглядів".

У СВІТІ

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ ГАЗЕТИ „Сеґунда" генерал Фернандо Матей, командуючий військово-повітряними силами Чіле, сказав, що він внесе резиґнацію за три роки. Таким чином він дав зрозуміти, що може і не підтримати президента країни генерала Авґусто Піночета, якщо Піночет захоче залишитися при владі і після 1989 року. Генерал Ф. Матей, який є одним з чотирьох членів військової хунти, сказав в інтерв'ю: „За три роки я не буду мати що робити, бо буде вибраний народом парлямент, будуть існувати політичні партії і буде все, як прийнято в демократичному суспільстві... Повна демократія настане в 1989 році". Президент Піночет призначив на 1989 рік крайовий референдум, в якому чілійці повинні будуть сказати йому „так" або „ні". І якщо більшість скаже „так", то він залишиться на пості президента ще вісім років. Однак опозиція вважає, що повинні відбутися вибори, а не референдум. Піночет виступає проти виборів, але нині вже три члени хунти з чотирьох висловилися за вибори, тобто проти ідеї референдуму.

В МАДРИДІ ПОРЯД з будинком міністерства оборони майже одночасно вибухнули дві бомби. Від вибуху поранено вісім осіб і спричинено значну матеріяльну шкоду. Вибух стався напередодні заприсяження нового прем'єр-міністра країни соціяліста Філіпе Ґонзалєса. Поліція вважає, що диверсію вчинили баскські сепаратисти.

ДВА ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІ громадяни, Роберт Оспальд і Зденек Поль, здійснили нечувану за своєю сміливістю втечу в Австрію. Втікачі причепили зроблений з дерева і міцної матерії кошик до проводів лінії електропередачі і переправилися в ньому через кордон. Спустившись на землю, втікачі зголосилися на поліцію і попросили політичного притулку, заявивши, що не можуть більше терпіти політичних і економічних умов, які існують у Чехо-Словаччині. Цю втечу можна вважати другою за сміливістю і незвичайністю після того, як вісім громадян Східньої Німеччини перелетіли в Західню Німеччину на саморобній повітряній кулі.

МАЛО КОГО ЗАЦІКАВИЛО повідомлення про те, що Совєтський Союз і Великобританія договорилися уладнати фінансові непорозуміння, які тягнуться з 1917 року і викликані відмовою першого совєтського уряду платити царські борги. Однак жительку австрійського міста Сідней Джейн Маннінґ ця домовленість може зробити мільйонеркою. 33 роки на стриху її будинку зберігалися облігації російської державної скарбниці номінальною вартістю 24,000 долярів. Відсотки на цю суму за 33 роки роблять облігації в 100 разів дорожчими. В договорі між Англією і Совєтським Союзом сказано, що фонди царської Росії, заморожені в Англії, будуть розподілені між всіми, хто представить докази своїх прав на частину цих грошей.

ДВА З ПОЛОВИНОЮ РОКИ триває з невеликими перервами Міжнародна конференція у справі безпеки і співробітництва в Европі. В ній беруть участь країни, які підписали в 1975 році Гельсінкські угоди. Обговорюють вони у Стокгольмі можливість попередження несподіваного нападу. Недавно переговори зрушилися з мертвої точки. У розмові з репортером газети „Ню Йорк Таймс" керівник делеґації ЗСА Ричард Беррі сказав: „Говорити про успіх передчасно, але я настроєний оптимістично". Західні делеґати відзначили, що атмосфера на конференції особливо помітно змінилася після недавньої візити в Москву президента Франції Франсуа Міттерана.

СІМ РОКІВ МИНУЛО після захоплення амбасади ЗСА у Теграні „революційними студентами", а в Ірані все ще продовжують публікувати секретні документи, що були в амбасаді. Ці документи видаються у вигляді збірників у м'якій обкладинці. Досі випущено уже майже 60 таких збірників. На думку політичних спостерігачів, публікація документів свідчить, що іранський уряд не має наміру встановити добрих відносин із З'єднаними Стейтами Америки. Хоч уряд Ірану твердить, що видання документів є справою „студентів", цілком зрозуміло, що це державна справа. Збірники секретних документів з коментарями „студентів" можна купити в будь-якій книжковій крамниці Теграна. Недавно вони стали появлятися і в ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ Республіки Пітер Бота і англіканський єпископ Дезмонд Туту, один з найбільш серйозних критиків уряду , зустрілися і обговорювали справи про припинення дії виїмкового стану і про звільнення з-під арешту неґритянських лідерів. „Зустріч могла б принести і більш позитивні результати, але добре й те, що вона взагалі відбулася", — сказав після 45-хвилинної розмови Д. Туту. Ні президент, ні єпископ не зробили ніяких звідомлень для преси. Це була друга за останні два місяці зустріч президента ПАР і його постійного критика.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боротьба за Сенат або: гроші і вибори

Хоча президентські вибори відбудуться щойно за два роки, проте президент Реґен і вся верхівка Республіканської партії вже тепер журяться, щоби зберегти у Сенаті республіканську більшість. Тепер республіканці мають у Сенаті дуже малу перевагу над демократами (53:47), все ж тієї переваги досить, щоби контрольована демократами Палата Репрезентантів мала завжди на увазі, що мусить приймати тільки такі закони, проти яких Президентне зголосить свого вето, бо тоді ледве чи знайдеться в Сенаті більшість двох третіх голосів для відкинення того вето.

Один із найвидатніших американських коментаторів-колюмністів, голова бюра „Ню Йорк Таймсу" у Вашінґтоні, Джеймс Рестон, твердить, що виграють ті кандидати до Сенату, які будуть користуватися сильною підтримкою від президента Реґена.

Популярність Реґена така велика, що вже тепер демократичні кандидати до Сенату вагаються наразити собі його. Наявний доказ дало голосування над контроверсійним внеском Президента, щоби схвалити 100 мільйонів дол. для „контрас" у Нікараґуа (для партизанів проти тамошнього комуністичного, формально сандіністського режиму). Той внесок перейшов у Сенаті з підтримкою від 11-ох демократів, саме тих, які будуть старатися за перевибір. Загалом з-посеред усіх 100 сенаторів 34 будуть боротися за перевибір, при чому будуть це 12 демократів і 22 республіканці. Демократична партійна верхівка вже тепер придумує таку стратегію і такі різні способи, щоби вирвати від республіканців більшість у Сенаті.

Республіканці, — каже Рестон — мають за собою два атути, що їх не мають демократи: популярність свого лідера і гроші. Республіканський виборчий комітет задумує зібрати фонд до суми 10 мільйонів дол., старачись обійти якимись штучками закон про обмеження виборчих фондів. Між іншим робітничі спілки і промислові корпорації не мають права підтримувати грішми будь-яку партію чи окремого кандидата. Але „Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 21-го липня ц.р. у статті „М'які гроші твердо вдарять вибори в 1988 році" наводить поіменно цілу листу фірм і окремих багатирів, які великими сумами підтримують обидві партії.

Персональний склад Сенату буде рішатися у 14-ох стейтах. Тому президент Реґен заповів уже, що від Дня Праці до самих виборів роз'їздитиме по тих 14-ох стейтах, аґітуючи за таких кандидатів, які збережуть республіканську більшість у Сенаті, хоч би навіть найменшим числом. Це головна причина, чому він не хоче стрінутися з Міхаїлом Ґорбачовим перед листопадовими виборами — що Ґорбачову не по нутру, бо він волів би мати діло з Америкою, державна верхівка якої — президент і Конґрес — були б демократичними.

Що стосується особи Президента, то Роналд Реґен заповів уже, що він, закінчивши свою другу каденцію, не спочиватиме на лаврах, а братиме активну участь у всіх справах країни. Зате щодо особи майбутнього президента — преса називає різні прізвища. Цікаво, що цитований вище Джеймс Рестон твердить, що ні один із теперішніх найпопулярніших кандидатів — Джордж Буш у республіканців та сенатор Ґері Гарт у демократів — не дістануть номінації на партійних конвенціях, а кандидуватимуть теперішній голова Республіканської партії у Сенаті Роберт Доп і — від демократів — Маріо Квомо, нюйоркський демократ ліберального крила. Коли б таке сталося, що президентські вибори передадуть Білий Дім у руки Марія Квомо, то це було би сумно: він двічі заклав вето проти рішення нюйоркської леґіслятури завести кару смерти для вбивників поліціянта, — він є за розводами і за абортами, він — хоч сам католик італієць — є проти привернення молитов у школах у будь-якому виді, словом вернулася би знову ера лібералізму у внутрішній політиці та „м'якости" супроти СССР з перекресленням політики Роналда Реґена. Тому це справа, яка близько стосується всіх американських громадян, у тому числі й українців. Розумні люди дивляться далеко вперед і тому не дивниця, що обидві керівні американські політичні партії зайняті тепер уже не тільки найближчими листопадовими виборами, в яких рішиться доля сенатської більшости, але й президентськими виборами в 1988 році.

ПОЛЬСЬКА ПАРИЗЬКА „КУЛЬТУРА" НА УКРАЇНСЬКІ ТЕМИ

(м.б.) Українська тематика останніми часами займає дуже багато місця у поважній польській публіцистиці. Про це писали ми в попередніх числах „Свободи". Травневе число „Культури" приносить знову інтересний україністичний матеріял: довше інтерв'ю з проф. Юрієм Шевельовим, що його перевів проф. Б. Струмінський, та рецензію Ю. Лободовського на польськомовне видання „Сучасности". Наведемо дещо з обох публікацій:

На питання Струмінського, що дехто вважає Шевельова польонофілом, він відповів: „Я не політикант, і тому мої симпатії до поляків радше психологічного і культурного характеру. До поляків з якими я стрічався, притягала мене завжди їхня безмежна відданість ідеї незалежности народу — для них це бездискусійне питання. Незалежність вони вважають як щось природне, як повітря, щоб дихати. Серед українців такі настанови рідші..."

Переходячи до мовних питань, зокрема про впливи польської мови на українську та відпорність тої мови на чужі впливи, проф. Шевельов сказав: „Думаю, що польські впливи на українську мову були дуже корисні, головно тому, що справжня її реорієнтація — від Візантії, яка тоді вже була мертва, до Заходу, який був живий"... „Передусім в ХУІ-ХУІІ сторіччях у час посилення польських впливів. Думаю, що відкриття дверей на Захід було дуже корисним для української мови, воно вплинуло не тільки на характер мови, але головно на її словництво". Якщо йдеться про питання відпорности української мови на чужі впливи, професор сказав: „Майже всі мови дуже легко піддаються асиміляції, коли не протидіє сильно розвинута свідомість політичної незалежности подібна до тої, яка тепер існує в Польщі. Коли вищі кляси піддаються асиміляції, годі щоб нижчі кляси втримали попередній стан".

На питання, чому Захід не дуже заінтересований перекладами з української літератури, Шевельов висказав таку думку: „Тут я пригадаю і спарафразую, що сказав визначний польський мовознавець Баудонін де Кортней: „Літературна мова — це наріччя (gvara), яка спирається на армії і фльоті". І треба признати, що і нині, в нашому світі, коли література, виходить поза перелаз свого народу, теж спирається на армії і фльоті. Щойно тоді коли за нею стоїть якась мілітарна і політична сила, вона находить собі дорогу до інших літератур і може мати на них вплив. (Професор дає приклади Достоєвського, Толстого і Пушкіна)... Не думаю, що й українська література може стати популярною в державах Заходу, включаючи Польщу, доки Україна не стане відома..."

На питання про різницю між Східньою і Західньою Україною, (Східня мала б бути вже так зрусифікованою, що не бажає незалежности, коли на Західній таке бажання ще жевріє), „На мій розсуд не існує тут якась психологічна відмінність, а просто те, що офіційна совєтська пропаґанда підкреслює особливо яскраво факти минулого, які мають доказати, що Україна не може стати незалежною, всякі спроби в тому напрямі кінчалися невдачами, тому і на майбутнє не може бути інакше. Історія одначе доказала в 1917-20 роках, що Східня Україна без допомоги Західньої зуміла створити державу і боротись у її обороні. Але від тих часів минуло вже 60 літ, а нарід в Україні чує постійно, що бажання незалежности — це безнадійна справа. Я не бував у Києві після війни, але моя добра знайома мала там у таксі розмову зі шофером. Вона говорила по-українському, він відповідав по-російському — як звичайно в Києві. Коли вона звернула йому увагу на мову, він сказав: „Українська мова хороша, але нічого з того не буде".

Думаю, що така настанова до мови віддзеркалює свідомо чи підсвідомо мислення стосовно можливої державної незалежности. На потребу новий досвід, який змінив би цю поставу. Такий досвід колись прийде, тільки не знати коли, але новий вибух подібний до того з 1917-18 років є не тільки можливий, але прийде скорше чи пізніше. На Західній Україні діяв перед війною зовсім інший тип політичної пропаґанди — активної, бойово націоналістичної — що виразно відбилась на західніх українцях. Але повторюю, ця різниця витворилась під впливом панівної пропаґанди, чи то тої державної на східній і центральній Україні, чи тої, яку систематично вживали деякі партійної групи. Різниця не в крові народу, не в його психіці, тим менше в реґіональній психіці, вона міняється і є функцією залежною від історичних обставин".

На питання чи є різниця у між східніми і західніми українцями у відношенні до Польщі, проф. Шевельов відповів, що стосунок східніх українців до поляків перед війною був невтральний. Західніх, — зрозуміло ворожий. Це було явище небажане, і він не може собі уявити як би це відношення можна направити і додає: „Думаю, що коли б Сталін не переселив був українців із Західньої Галичини і т.д., а поляків із східньої, конф-

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

НЕОБХІДНІСТЬ КОНТРОЛІ ЯКОСТИ ПРОДУКТУ

Коли покупець купує продукт, то очікує, що він відповідатиме повністю описові. Іншими словами очікує запевнену якість, яка звичайно віддзеркалюється у висоті ціни, бо додаткова контроля матеріялу та праці збільшує кошти продукції.

Властиво дві обставини змушують продуцента вважати на якість, а саме: коли приходиться задоволити і затримати покупця, та коли він може наразитись на кару, не притримавшись стандарту. У найстаршому, здається записі (з 2150 року до Христа) відносно якости подано, що... коли будівельник збудував дім для людини і цей дім не є міцно збудований і завалиться і вб'є власника, тоді будівельника очікує кара смерти... Невже ж це сувора осторога! Але фенікійські інспектори були теж суворі, бо мали право відтяти руки тим робітникам, що постійно переступали приписи вимог якости. А пригадаймо небезпечну працю самого королівського інспектора, що куштував харч заки подано королеві...

Від XIII до XIX сторіччя якість і гордість ремісничого осягу проявлялись вирізуванням або вибиванням власної ідентичности на готовому продукті.

Кажуть, що коли Генрі Форд слідкував за приготуванням м'яса у чикаґській різні, прийшла йому на думку ідея, що її у 1907 році здійснив, бо примінив та удосконалив конвейєр для монтажу авт, де контроля якости ввійшла як складова частина продукційного процесу. Між іншим у розвої контролі якости відзначився Ф.В. Тейлор, що забрав її з рук робітника та наставника і передав індустрійному інженерові. У початках нашого сторіччя Вестерн Електрік Ко та Белл Систем стали світовими провідниками у контролі якости, при чому використовували ділянку статистики.

Із хвилиною збільшення індустрійної продукції, зросла залежність від доставців матеріялу, бо дефектний матеріял та частини стримували продукцію. Це примусило продуцента приступити до власної на місці перевірки і так почалось існування відділу інспекції отриманих закупів. Компютор теж вплинув додатньо на професію якости, бо завдяки його використанню і приміненню вона осягнула свої вершини.

Вісімдесяті роки нашого сторіччя перенесли, як кажуть, проблему якости з продукційного довкілля у кімнату надзірної ради. Керманичі освідомили собі, яке велике значення має якість у продажі, поборюванні конкуренції, запевненні збуту, як теж втримання доброго імени на ринку. Американці, як добрі бизнесмени, присвятили більше уваги питанню якости, а з тим і японцям, головно їхній системі надзвичайної якости, що звуть „покайоке", цебто справлення помилки. Ціллю цієї системи є виелімінувати причини продукційних помилок у можливо ранній стадії та виловити їх заки продукт готовий.

Один японський керманич під час оглядин американської фірми авт, завважив, що робітник монтує частину наглядно дефективну... Японцеві, на його запит, пояснено, що завданням робітника є монтаж, а не контроля, це бо належить до інспектора якости. У відповідь на це, японець пояснив, що в них удома монтажний робітник негайно виміняв би дефективну частину і повідомив би про це наставника згідно з ідеєю усунення проблеми у хвилині її виявлення.

Отже до „покайоке" системи належить і це, що замість перевірювати продукт або його частину коли вже готові, працівник перевірює його, коли отримує на своїй станції праці. Це уможливлює фірмі дізнатись уже в дуже початковій стадії чи доставець дотримується свого зобов'язання. Це теж підбадьорює особисту мораль, бо робітник відчуває збільшену відповідальність праці і контролі над нею, а існування перестороги — упритомнює його ще заки помилиться.

Інтересне наставлення має один японський керманич фабрики телевізорів відносно випуску апаратів з хибами. Він не бажає ні одного такого продати, бо коли покупець раз купить недобрий продукт, то це вистачить, щоб він виробив собі злу опінію про всі інші продукти цієї ж фірми... у висліді компанія тратить заробіток.

Нинішній покупець є куди більш вибагливий, ніж у минулому. Він теж готов заплатити більше за добрий товар. Здається, що руководиться поглядом, мовляв, коли саму ціну скоро забувається то добра якість задержується надовго у пам'яті.

Якість для продуцента має значення, бо вона стає наче б невидимою, супровідною частиною продукту і вирішує існування підприємства. На думку знавців, у наступному десятилітті тільки компанії випуску високої якости і запевнення продуктів матимуть шансу продовжування активности. А коли ж рівень якостевої продукції осягне свою намічену висоту, тоді знову залунає „стара пісня" контролі коштів, бо покупець при тій самій якості шукатиме — як завжди — за продуктом з нижчою ціною.

С·Ф·У·Ж·О

Володимира Лучків

Українська Спадщина і Музей в Канаді

II.

Зберігаючи українську духовість, ми збагачуємо наше власне життя великими вартостями і збагачуємо такими ж вартостями і загальноканадське життя.

Завдяки дотаціям для пенсіонерів „Ню Горайзенс", в 1973 році заснувався „Музей Культури Українців в Канаді", який приміщувався при 3038 А Блюр вул. Захід. Організаторами були: пастор М. Фесенко, д-р С. Росоха і мгр М. Максимець. Головою був д-р С. Росоха, а в 1974 році за ініціятивою пастора М. Фесенка в працю музею ввійшли жіночі організації.

Тоді коли Товариство Українська Спадщина дещо послабило свою діяльність, за згодою обидвох сторін — Спадщина і Музей, Музей спровадився до приміщення Спадщини, збагативши виставку новими і вартісними експонатами.

Обидві організації проіснували побіч себе до 1977 року і тоді об'єдналися в одну організацію, під назвою Українська Спадщина і Музей в Канаді.

Головами Спадщини були: І. Малицька (1969-1971), Р. Мельник (1972-1973), А. Григорович (1974-1977).

Головами Музею Культури були: д-р С. Росоха (1969-1975), І. Малицька (1975-1976), Л. Ґреґорі (1976-1977).

Головами Української Спадщини і Музею були: Ґреґорі від 1977-1984), А. Григорович (1984-1985), Л. Ґреґорі від 1985 року.

Під цю пору в склад екзекутиви входять: Л. Ґреґорі — голова, В. Лучків — заступник голови, А. Григорович — колишній голова, І. Кушпета — секретар, Д. Максимець — фінансовий секретар.

Члени Дирекції: С. Савчук, І. Малицька, д-р С. Росоха, маестро Мирон Левицький, Марія Неґрич.
Контрольна комісія: д-р Ірина Шумська-Мороз, мґр Іван Манастирський, Марія Неґрич. Правний дорадник: адвокат Роман Мельник.

Від 1975 року куратором Музею і бюровою силою є В. Лучків. Варто підкреслити, що довголітнім секретарем і щирим працівником Музею була і є М. Неґрич. Також завдяки великій групі добровільців та дібраної управи Музей успішно розвивається у чужому середовищі.

Виставка оформлена фахово і викликає гордість в українських відвідувачів, а іншомовні відвідувачі часто висловлюються, що це мовляв „найкращий куток в Каса Ломі". Належить до великого вдоволення, коли відвідувач не дуже свідомий свого родоводу, прийшов оглянути замок — знаходить українську виставку і тоді починає відшукувати свою приналежність. Це трапляється часто і в тому позитив нашого приміщення і фахово влаштованої виставки.

Українська Спадщина і Музей є членом Ассоціяції Канадських Музеїв і є зарахований до десятьох найкращих в Онтаріо (Онтаріо має понад 200 музеїв).

Унікальний він тим, що може дати глядачеві загальне поняття про українців. Виставка інформує про важливі історичні події, піонерів, має релігійну частину, мапу України, народне мистецтво, бібліотеку англійських видань про Україну і українців, визначні історичні постаті й визначні канадці українського походження. Виставка є інформативного характеру, а експонати в більшості підібрані для чужомовного відвідувача. Через канадську програму багатокультурности, наш Музей відвідує багато шкіл. Також досить вичерпну інформацію про Україну й українців дає наш памфлет англійською мовою з коротким поясненням в українській мові.

Музей відкритий цілий рік, кожного дня за виїмком латинського Різдва і Нового Року, від год. 10-ої до 4-ої, а вакаційні місяці (липень і серпень) від 10-ої до 6-ої.

Український Музей у „Каса Ломі" — це одна із небагатьох наших інституцій, яка має велику кількість відвідувачів різних національностей з цілого світу і гідно репрезентує нас та інформує про велику духову культуру нашого народу.

Куратором цього Музею є авторка цієї статті — Володимира Лучків — яка є теж членкою комісії Народного Мистецтва при СФУЖО. За нею великий досвід у цій ділянці, вона бо закінчила студії мистецтва та є знатоком виробу з кераміки.

Василь Лев

БОГДАН ЛЕПКИЙ — ПОЕТ, ПИСЬМЕННИК, УЧЕНИЙ

Дня 21-го червня ц.р., минуло 45 років від несподіваної смерти Богдана Лепкого в Кракові. Саме тоді відбувалися великі воєнні події, що декого сповняли надіями на відзискання самостійности України. Переживав це поет, та мабуть, не надіявся на це, про що свідчить його остання історична повість „Крутіж", що в ній накреслив часи гетьмана Виговського, в дечому подібні до поетової сучасности. Проживаючи на чужині більшу частину свого життя, Лепкий застановлявся над причинами наших невдач у минулому і знаходив деякі схожості з сучасністю. Тому вирішив написати повість із минулих часів, щоб показати сучасникам, хто найбільший ворог нашого народу і як треба вистерігатися його впливів на теперішність. До того показати історичні постаті, які можуть бути прикладом для нас, головно для молодого покоління. Серед оповідань і повістей із тематикою з княжих і козацьких часів перше місце займає повість — роман „Мазепа", що складається з таких частин: „Мотря", „Не вбивай", „Батурин", „Полтава", „З-під Полтави до Бендер". Тут представлено часи гетьманування Мазепи (1687-1709). Центральною постаттю в цьому семитомовому романі є гетьман Іван Мазепа, державний муж, відданий ідеї будови суверенної сильної держави України. Завдяки Мазепі Україна останньої четвертини ХУІІ і першої ХУІІІ століть, без огляду на важкі й несприятливі відносини, процвітала високою культурою завдяки зв'язкам із Західньою Европою, куди їздили українські вчені. Звідти привозили вони з собою здобутки духової і матеріяльної культури. Мазепа також бував на Заході. Західньоевропейську культуру бажав прищепити й Україні. Будував церкви, школи, шпиталі, приюти для вбогих, підтримував рільництво, торгівлю, дбав про товариські форми, соціяльні відносини тощо.

Таким державним мужем представив Мазепу Богдан Лепкий. Великими картинами креслить він життя в Україні, представляє дух тогочасної доби. В численних картинах і деталях змальовує різні моменти з життя по цілій Україні, на гетьманському дворі, в домах старшин, козацтва, міщан і селян. Представляє теж і відносини, заподіяні московськими затіями й інтриґами в Україні, перекупством старшин і міщан, перетяганням їх на свою сторону. На кожному кроці бачимо втручання царя Петра, його високих урядовців і генералів, присланих в Україну з метою опанувати духовенство, всі прошарки українського суспільства. Цар старався вирвати з-під Мазепиних впливів козацтво й старшину, навіть запорожців, що завжди стояли по боці гетьмана. Це викликало велике огірчення по цілій Україні. Мазепа, вдаючи вірного приятеля царя, поволі й обережно підготовляв збройний виступ проти царя. З цим звірився він тільки невеликому гуртові козацьких старшин, а це Пилипові Орликові, генеральному писареві, небожеві Андрієві Войнаровському, Чуйкевичеві і старшині німцеві Кенігзенові. Між іншим, ті, хто не був втаємничений у пляни Мазепи, не розумів подвійної гри гетьмана і не раз більше довіряв обіцянкам царської ласки; тому й переходив на бік царя, сподіючися від нього нагород.

На тлі барвистих описів життя в Україні, зокрема на гетьманському дворі, зображення історичних подій і постатей, виведених у першій двотомовій частині роману „Мотря" Лепкий представив взаємну любов старшого, та ще бадьорого й молодецького гетьмана до своєї похресниці Мотрі Кочубеївни. Гетьман уважав її надхненницею його діл, на шляху до великої цілі — волі України. Обопільна любов гетьмана й Мотрі тягнеться червоною ниткою в цілій повісті і кінчається здоровим розсудком і переконанням зректися особистого щастя і посвятитися справам батьківщини. Фінал романсу кінчається історичним фактом. У другій частині тетралогії „Не вбивай" гетьман був змушений підписати присуд смерти на Мотриного батька Василя Кочубея та його приятеля Іскру, які під намовою Кочубеїхи доносили до царя, мовляв, гетьман хоче його зрадити. Та гетьман із притаманним йому дипломатичним хистом переконав царя про брехню донощиків. Але під примусом царя мусів підписати присуд смерти. Важко пережив це гетьман, жаліючи своїх колишніх співдіячів.

Після страчення двох колишніх друзів гетьман був змушений виявити перед невеликим гуртом довірених людей плян союз зі шведським королем Карлом XII і виступити проти царя. З невеликою горсткою козаків та співробітників старшин і вірно підданих козаків та запорожців вийшов із Батурина і сполучився зі шведською армією. Тоді московський генерал Менціков, за допомогою зрадника козацького старшини Носа, здобув Батурин. Був це великий удар для Мазепи, представлений у третій частині пенталогії „Батурин". Читаючи жорстоку розправу московських військ з мешканцями добутого міста з наказу Меншікова, кров стинається у жилах читача роману. Д-р Лука Луців у статті про „Мазепу", м.і. пише: „Меншіков приказував: Щотретього на паль, щочетвертого колесувати". (Л. Луців: „Богдан Лепкий — співробітник видань УНСоюзу". Українська заморська твердиня Ювілейний альманах у 75-річчя УНС, 1894-1969, стор. 264-75, і зокрема 271-75). Тут пізнати нелюдяність і жорстокість Петра і його вірних вислужників, яких він також не щадив. Про ці жахливі акції Петра І в Україні писала тодішня европейська преса. Підтверджують це найновіші дослідження польських істориків (М. Сивіцький: „Богдан Лепкий — краківський амбасадор української культури". Церковний календар. Варшава, 1972, стор. 126).

Зустріч і злука гетьмана з Карлом XII, важка зима і ще тяжче таборування шведських і гетьманських військ і полтавська трагедія виповняють два томи останньої частини пенталогії „Полтава". Відступ переможених козацьких і шведських військ після полтавського бою і переїзд до Бендер та смерть Мазепи, — це зміст останньої частини роману, виданої в Ню Йорку п.з.: „З-під Полтави до Бендер". Сильно відчув смерть Мазепи король Карло XIII. Він склав останній салют своєму приятелеві, висловив співчуття найближчим мазепинцям, просив Орлика далі вести канцелярське діло, Войнаровського обняти провід над військом.

Залишилися осиротілими по покійному гетьманові Пилип Орлик, генеральний писар А. Войнаровський, гетьманів небіж, Кость Гордієнко, обозний Чуйкевич, деякі полковники й інші старшини. Багато старшин ще перед полтав-

(Закінчення на стор. 3)

ПРОХАННЯ

ПРО ПЕРЕНЕСЕННЯ ТЛІННИХ ОСТАНКІВ СЛ. П. СИМОНА ПЕТЛЮРИ НА АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНТИНЕНТ

Головна Військова Управа Легіону ім. Симона Петлюри і Головний Уряд Братства Державників—Самостійників Послідовників Симона Петлюри з нагоди 60-ліття підступного вбивства голови Директорії і Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народної Республіки сл. п. Симона Петлюри постановили звернутися до ієрархії Українських Церков, зокрема до Блаженнішого Митрополита Мстислава, первоієрарха Української Автокефальної Православної Церкви у вільному світі, та до інших членів родини й нащадків сл. п. С. Петлюри, до Секретаріяту СКВУ і до керівних органів усіх центральних політичних і громадських організацій і установ із проханням вияснити можливості і здійснити перенесення тлінних останків Батька новітньої української державности і найбільшого українського національного героя XX століття — Симона Петлюри з Парижу до безпечнішого місця на американському континенті. Насамперед береться до уваги Український Православний Цвинтар, загально визнаний український пантеон у Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі, де знайшли вічний спочинок два інші президенти Української Народної Республіки, визначні полководці й воїни усіх армій і воєнних формацій останніх десятиліть, діячі церковно-релігійного, політичного, громадського, науково-культурного та всіх інших творчих виявів національного життя й тисячі українських патріотів-самостійників.

З ініціятиви тодішнього державного секретаря й керманича ресорту зовнішньої інформації Уряду УНР в екзилі д-ра Теодозія Онуферка, ця справа вже була обговорювана на засіданнях Екзекутиви ДЦ УНР влітку 1983 року та відповідно зреферована Митрополитові Мстиславові після відвідин д-ром Т. Онуферком українських інституцій і громад у Західній Европі та під час зустрічів з Митрополитом у Оселі св. Андрія в червні того ж року.

З уваги на всеукраїнське значення цього почину дуже важливим є, щоб усі складові частини організованого самостійницького українства в діяспорі стали співтворцями і співучасниками цього історичного звернення, пов'язаного з Тисячоліттям Хрищення Руси-України.

Здаємо собі справу з можливостей виникнення різних труднощів на шляху здійснення цього почину, але віримо, що з Божою допомогою і з масовою підтримкою українських патріотів у діяспорі ми належно збережемо й утривалимо для прийдешніх поколінь найсвятіші для нас національні цінноці.

Олександер О. Мельниченко,
голова ГВУ ЛСП
д-р Теодозій Онуферко,
екзекутивний заступник президента Братства ДСПСП

Богдан Лепкий...

(Закінчення зі стор. 2)

ською трагедією перейшли до царя ради кар'єри чи якої ласки. Вірними Мазепі були й жінки. Це гетьманова мати Марина, в манастирі Магдалина, повірниця синових плянів і його порадниця. Мотря Кочубеївна теж віддана українській справі до останньої хвилини життя. Лепкий схарактеризував її як незвичайну індивідуальність, що має в собі щось із рис характеру героїнь давньої Гелляди, Тірци і Кассандри. Мотря неустрашима перед ворогом, сильна духом, як доглядачка хворих і ранених під час боїв незаступима і рівночасно глибоко чуттєва. Вона потрапить також здушити сантименти, подібна до своїх попередниць із історії України, Марти Борецької з Новгороду і сотничихи Зависної з Буші.

У романі крім царя виступають його дорадники й генерали, головно Меншіков. Своєю вдачею та поведінкою супроти українських старшин і гетьмана вони зовсім відмінні. Хитрі, недовірчиві, мстиві, жорстокі. Лепкий представив їх згідно з історичними фактами.

Лепкий вивчив основно тогочасну добу, ХУІІ-ХУІІІ століть в Україні, з документарних джерел, універсалів Мазепи, звідомлень Петра І листів Карла XII, монографій про тодішні війни, з описів тодішнього культурного політичного й товариського життя. Простудіював і матеріяльну культуру, архітектуру, домашнє устаткування, прикраси домів, посуд, страви, товариські манери, одяг тощо. Все це представив вірно й точно в великому романі, щоб накреслити вірну картину того часу. Звернув теж увагу на тодішні політичні відносини в Україні, про нахабність і поступове загарбування української культури Москвою, перекупство козацьких старшин, інфільтрованих московською перфідною агітацією і безоглядною жорстокістю та обіцянками на царські ласки й кар'єру. Якщо й отримали якісь ласки, то гірко за них покутували. Лепкий немов підкреслював аналогії українських історичних традицій із нинішнім культурно-політичним життям українського народу.

На появу „Мазепи" відгукнулося багато визначних осіб. Це Митрополит Андрей Шептицький, президент Андрій Лівицький, проф. Вячеслав Прокопович, проф. Роман Смаль-Стоцький, д-р Михайло Рудницький, проф. Юрій Бойко-Блохин. Відгукнувся на появу романа колишній совєтський літературознавець і критик проф. Володимир Державин, замічуючи Лепкому тенденційність представлення українців у гарному світлі, а москалів у поганому, націоналістичний шовінізм. Коли Державин опинився на еміграції в Німеччині після Другої світової війни, зовсім інакше висловлювався про „Мазепу". Були і критики твору Лепкого, та вони без стійкої вартости. Одначе позитивні оцінки роману Лепкого приписують йому велику виховну вартість. Своїм твором Лепкий дав різку відповідь чужим письменникам, як Вольтер, Байрон Пушкін, Словацький, Рогова, що за винятком чеського драматурга Фріча і російського поета Рилєєва, цікавилися тільки любовними пригодами молодого Мазепи, фальшиво описаними польським мемуаристом ХУІІ сторіччя Яном Христом Пасеком. Вони не дивилися на Мазепу як державного мужа і провідника народу, що змагав до самостійности і суверенности України. Роман Лепкого протиставимо також трилогії польського письменника Генрика Сєнкевича — „Вогнем і мечем".

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ДЕМОКРАТ Джулійо Андреотті після довгих переговорів з лідерами партій, які входять до коаліційного уряду Італії, заявив президентові Франческо Коссіга, що відмовляється від спроб зформувати уряд. Політичні спостерігачі вважають, що в даній ситуації президент повинен або оголосити про проведення парляментських виборів, або просити зформувати новий кабінет колишнього прем'єр-міністра Беттіно Краксі. Але це буде можливе лише в тому випадку, якщо парлямент винесе Б. Краксі вотум довір'я.

Польська...

(Закінчення зі стор. 2)

лікт був би не припинився. Але все це нині історія, яка не має ніякого значення"... „Коли нині щось є на перешкоді приязні, а принаймні взаємній толеранції між двома народами, то не правдиві проблеми, лиш примари минулого, які скорше чи пізніше, вивітріють".

Інтерв'ю проф. Шевельова для польського читача треба вважати вдалим і позитивним. Говорили два літературознавці, але головно про політику. У деяких місцях можна було написане дещо вишліфувати...

• • •

Інтересно і дуже позитивно написана в тому ж числі „Культури" рецензія Ю. Лободовського на англомовне видання „Сучасности". Рецензент придає особливу увагу статті професора Джорджтавнського університету Анджея Сулими-Камінського. Камінський, лейтмотивом статті якого є те, що не Польща для України, чи навпаки, але Москва є ворогом ч. 1 обох народів Лободовський підписується під думками Камінського, та додає, що той автор не звернув уваги на те, що чи не головною причиною історичної польсько-української ворожости була різниця релігійна. „Конфлікт Візантія-Рим відбився фатальним відлунням у відношенні між обома народами. Коли гетьман Виговський довідався від королівського посла, що на землях України має бути привернена унія, він закликав у розпуці: 'Приносиш мені унію, смерть мені приносиш — жид, лях і собака — віра однака!' Немирича, творця гадяцького договору, затовкли киями на вічу. Все те на тлі змішування релігійного фактору з політичним. Вину за програну України в 1917-20 роках Лободовський скидає на наших соціялістів. Не на те, що ми мусіли воювати на два фронти, бо навіть коли б ми були у 1918 році оборонили Львів, то червона Москва була б його таки загарбала.

У своїй рецензії Лободовський високо цінить теж довшу статтю Ю. Дарського п.з. „Напрямні польської східньої політики", підкреслюючи такі думки, як те, що з Росією, білою, чи червоною, ніколи ніхто не договорився і не договориться. По польській стороні (в краю) вже замовкли ревіндикаційні голоси щодо Львова і Вільна. Непорушність нинішніх кордонів стає плятформою для порозуміння для цілої середньо-східньої Европи. Для піддержання своїх думок Дарський цитує Василя Стуса: „Ми українці є психологічно найближчі до польського характеру, але не дostає нам основного, гарячого патріотизму, який єднає поляків. Положення України на окраїнах Заходу і виставлення її через те на впливи Москви і православ'я, є джерелом її недолі". На цю помилку наших предків, які заманені тоді ще існуючим блиском Візантії, прийняли східнє християнство, а не західнє, звернув недавно увагу теж проф. О. Пріцак. Навіть безбожний совєтський режим користується Російською Православною Церквою як політичним засобом русифікації. Тому не тільки наша Католицька Церква, але і наша Православна, повинні наближатися до Заходу стомилевими кроками, щоб таким чином відчахнути себе якнайскоріше від Сходу. Схід нині — це Росія. Тільки на маргінесі польської публікації.

Свято в Ґлен Спей

Погідно-теплий день субота, 28-го червня ц.р., чаром своєї краси доповняв урочистість великих св'яткувань української громади в Ґлен Спей.

Безсильність ворожої зневаги, применшення і обезцінення Акту 30-го червня виразно унаглядньовалось на святочно-настроєних обличчях живих свідків, які з усіх усюдів вщерть заповнили залю української католицької церкви св. Володимира в Ґлен Спей.

Святкування відкрито американським гимном у виконанні Франка Шварца на фортепіяні, який також з великою талановитістю акомпанював ансамблеві „Дзвін" у виконанні українських пісень.

У вступному слові голова Відділу ООЧСУ Ярослав Ґавур чітко і вимовно підкреслив необхідність у всіх спроможностях продовжувати визвольну боротьбу та вшанувати пам'ять впавших жертв і всіх ще живих переслідуваних творців Акту 30-го червня.

Добре відомий вокальний ансамбль „Дзвін" під мистецьким керівництвом Тамари Лихолай виконав з чуттям „Молитву за Україну".

В святочному слові гість з Конектикат Петро Шагай з великою умілістю схопив найважливійші елементи того часу, які вирощували і поширяли запальні ідеї та стимулювали ентузіязм безстрашних Актом 30-го червня дати визов обом імперіялістам на право самобутности.

В мистецькій частині виступив гостинний чоловічий хор з Кергонксону під диригентурою Степана Яца, який виконав: „Пісня для рідного краю", слова Л. Полтави, муз. Гнатишина, „Сон в'язня", слова Т. Грабовського, „Крізь села дорогами" (повстанська пісня), „Вже маршують добровольці" (повстанська пісня), „За Україну", слова Вороного, муз. Я. Ярославенка. Треба підкреслити, що хоч цей хор ще дуже молодий, бо недавно його зорганізовано, одначе викликав дуже миле враження на присутніх, які сердечно винагородили його щедрими оплесками.

Деклямацію „З наших воскресних днів" виконала дуже емоційно із чуттям Нуся Яц. Вокальний ансамбль „Дзвін" по-мистецьки виконав „Черемош", муз. Б. Юрківа, та „Вставай Україно", слова і муз. Е. Садовського. До всіх похвал і позитивних оцінень чисельних виступів в різних громадах треба ще подати, що всі члени „Дзвону" та їхній мистецький керівник заслуговують на повну громадську шану й належне признання.

Деклямацію „30 Червня" (вірш Ярослава Орлика) виконав відомий в громаді рецитатор Б. Чапля.

Слово подяки виголосила культурно-освітня референтка З. Мартинець всім виконавцям програми й присутнім. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Членки ООЧСУ гостили всіх чаєм і солодким.

І. Бутрик

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що 16-го липня 1986 р. в Байройті, Зах. Німеччина
відійшов від нас у Вічність на 70-му році життя
наш Найдорожчий
БРАТ, ШВАҐЕР, ВУЙКО

бл. п.

Мирослав Григорчак

уродженець Буковини, член „Залізняка", ОУН, учасник боротьби з мадярами в рядах „Карпатської Січі", в'язень у мадярських таборах.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

сестра — ЄВГЕНІЯ з мужем П. ВІТРИК
брат — інж. арх. ТЕОФІЛ ГРИГОРЧАК
з дружиною ТЕРЕЗОЮ і дітьми:
ТАМАРА з мужем П. СТІВЕНС і дітьми:
СОНЯ, ФЕЙ
ХРИСТИНА з мужем А. ЕНДРЮ
ПЕТРО ГРИГОРЧАК
найближча приятелька — ИДІТ РУТКОВСЬКІ

КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ, ПІД ПРОТЕКТОРАТОМ СКВУ

Щиро дякує нижче названим особам за грошеві пожертви на реалізацію Гарвардського Проєкту в тисячоліття Хрищення Руси-України:

СПИСОК Ч.: 11

$12,500 — Українська Кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку, Н.Й.

$8,000 — Н.Н.

$3,000 — Христина Блаженко.

По $2,000 — Франка Дахнівська ($1,000 з нагоди вінчання внучки, Олі Дахнівської з Ярославом Остапом), д-р Павло і Олена Турупя*, УКЦерква Богоявлення в Рочестері, Н.Й.

По $1,000 — Марія і Володимир Барагури, Степан Білий*, Богдан Дяків*, Анна Капітан, Теодор Капечук, Іван Козій, Євгенія і Володимир Кольцьо, Федір О. і Марґарета Кульчицькі, Марія і Теофіль Попович, Марія Савицька, Степан Сипливий*, Сестрицтво св. Ольги УКЦеркви Богоявлення в Рочестері, Н.Й., д-р Юрій і Люба Стефанівські, Л. і І. Трач, Василь і Галя Тхір*, Українсько-Американське Т-во в Ст. Петерсбурзі, ФЛ, В'ячеслав А. Цетенко*, Роман і Анна Чорнобіль.

$750 — Проф. Петро Войтович.

По $500 — Меланія Дмитрів і Роман Боднарі, Орест і Марія Бойчуки, Мирон і Іванна Бучак, Ярослав і Марія Матковські, Марія Крижанівська, Анна і Микола Радович*, Марта і Леся Семків, Ірина і Петро Твердохліб, Українська Кредитова Спілка в Рочестері, Н.Й, Український Народній Дім — УНСоюз Відділ 316 в Рочестері, Н.Й., УКЦерква Різдва Пр. Богородиці в Редінґ, ПА, Українська Федеральна Кооператива „Самопоміч" в Дітройті, МІ, Андрій і Марія Фалат, Андрій Яріш.

По $400 — Роман і Ніна Панчак, Олександер і Ольга Смаль

$364 — УКЦерква св. Петра і Павла в Людлов, МА

$350 — Олександер Е. Смаль-Компанія.

По $300 — Василь і Віра Воронки, Володимир Гавриляк, Надія і Степан Гробельські, Іван і Ева Дідич, Еміль і Марія Смішкевич

$280 — Степан Данилевич

По $250 — Борис і Теодозія Дурбак, Василь Василів*, Михайло і Дарія Лесів*, Осередок ім. св. Андрея в Норс Порт, ФЛ, Іван Поповчак, Мелянія і д-р Павло Сениця, Валя і Євген Снігура, о. крил. Василь Стебельський, Зенон і Ольга Тимків

По $200 — Тарас і Мелянія Барабаш, Омелян і Марія Граб, Борис і Любов Жура*, Леонід Лиман, Іван Потоцький, Михайло Након мол., Дмитро Таращук, Володимира і д-р Осип Теслюк*

$150 — Микола і Люба Кобрин

По $125 — о. Володимир Кармазин, Олена Качала, Мирослава Повх

По $100 — о. Степан Біляк, Іван Боднар, Ірена Варивода, Іван і Ольга Вербовські, Богдан Вовчик, Володимир Ганас, Іван Ганущик, д-р Володимир і Марія Голіян, Павло Горієнко, Іван Гринишин *, Петро Гуменюк, Антоніна і Теодор Ґордон, Степан Данилевич, Ераст Дзюбинський, Володимир Дучинський, Емілія Ренер, Ростислава і Созонт Качали, Семен і Софія Кобасовські, Ольга Кузів, Емілія Кулик, Володимир і Анастазія Мерещак, д-р Роман і Наталія Миколаєвичі (з нагоди 82-ліття д-ра Р. Миколаєвича), Маріянна Музишин*, Іван Назар, Оксана і Василь Палійчуки, Ольга Паль — „Риптайд Патіо", Володимир і Мирослава Приймаки, Павлина Різник, Павло і Зоя Серна, Ярослава і Володар Стефанишин, Олександер і Марта Стефанюк, В. Таланчук, Ярослав і Марія Тесарович, о. Едвард Юнґ.

По $50 — Марія Білозор, Ольга Бойчук, Борис і Валентина Бранчанські, Петро Гаврильців, д-р Роман Граб, о. Іван Давидович, Роман і Люба Домбчевські, адв. д-р Стефан Іванчук (з нагоди 50-річного Ювілею П-ва Ростислави і Созонта Качалів), Іван і Надія Марченко, Роман Михайлишин, Микола Пост, Микола Прегар, „Провидіння" — 71 Відділ в Бріджпорті, КТ, Марія Стасюк, Мирослава і д-р Юрій Тершаковець, о. Теодор і Анна Форостії, Августин і Алла Юзьв'як.

$40 — Марія Турко.

По $25 — Іван Бабанський, д-р Володимир Бунецький, Володимир і Марія Левицькі, Ярослав Лешко, Володимир і Дарія Ломницькі, Галина Мартинів, Олексій Сосновик, Український Золотий Хрест — 18 Відділ в Рочестері, Н.Й., Михайло Федорів, Степан Хай.

По $20 — Михайло Кремінець, Павло Кремінець, Анна Лончина, Йосиф Луківський, Осип Мадея, Григорій Музишин, Григорій Проскурів, Петро Хомин, Анна і Богдан Чапельські.

По $10 — Іван Ванцко, Йосип Вічковський, Микола Гайовий, Ольга Гопнер, Ал. і Ольга Дезорці, Ілько Жґута, Лезлі Зелінські, Михайло Максимів, Вільям Пиріг, Іван Чопик.

І 8 менших на суму — $46.

На вечорі-бенкеті з нагоди **70-ліття Вп. п. Михайла Ріа**, члена української громади в Ст. Петерсбурґ, Флорида, щедрого жертводавця на громадські й церковні цілі, присутні склали датки на Гарвардський Проєкт Тисячоліття:

по$ 250 — п-во М. Рій, п-во В. Скот;

$50 — п-во І. Когут;

$40 — п-во М. Чарнецькі;

$25 — п-во С. Качмарські;

по $20 — п. Б. Головід, п-во Б. Сольчаник, п-во І. Филипович, п-во В. Мельник, п-во Басняк, п. М. Задойний, п. М. Заліпський, п. С. Ривак, п-во Керелайза, п-во Б. Старжик, п-во П. Яценко, п-во Л. Стеблина, п-во А. Вочок, п-во Б. Клембецькі;

по $10 — п. М. Солчаник, п. Л. Копичак, п. Ю. Вертипорох, п-во Р. Шпак, п-во, В. Реновець, п-во В. Черевко, п-во І. Імельські, п. М. Ґавалко, п. С. Задойний, п. А. Чепак і $5 п. С. Кочержук

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи пам'ять дорогих осіб на реалізацію Гарвардського Проєкту Тисячоліття пожертвували:

В пам'ять бл. п. **д-ра Томи Воробця**: жінка, доня, сини і внуки $2,000, д-р Юрій і Ліда Процик, В. і Р. Віктор - по $50, д-р Павло і Марія Демус — $25, А. і В. Клеманович, д-р Є. і І. Скірник, В. і С. Кобилецькі — по $20, д-р С. Кочій, В. Джонсон, Н. і Т. Петронелі, А. Сляйхерт — по $10.

В десяту річницю смерти брата бл.п. **Ігоря Кефора** Олімпія і Володимир Роговські — $1,000.

У світлу пам'ять бл.п. **Марії Гарматій**: Ірена і Любомир Трач — $1,000, Марія і Орест Бойчук — $500, д-р Мирон Гарматій, Павло Гарматій — по $400, Лідія Богдан — $200, Анна Рибак — $100, Марія і Богдан Дейчаківські — $55, Богдан Катамай, Ольга і Михайло Ковальчук, Кеітка Семанишин — по $50, Борис Дурбак, Ірена і Микола Ракуш — по $25, Михайло Андрійович, Гнат Балазюк, Віра і Тимотей Гарасим, Степан Данилевич, Осип і Марія Сохор — по $20, Ольга і Михайло Болюх, Олег Головацький, Роман Дзюбинський, Роберт Квінн, Ольга і Михайло Лісевич, Григорій Лотоцький, Ева і Богдан Лужняк, Ярослав Назаркевич, Павло Серна, Дмитро Таращук, Іванна і Михайло Яремко — по $10.

В пам'ять бл. п. **Романа Ганаса**: Дора Хариш — $500.

В пам'ять брата св.п. **о. Миколая** і родича бл. п. **Інж. Ярослава Когутяка**: Ярослав і Мирослава Зубаль — $500.

В пам'ять мужа бл. п. **д-ра Івана Белея** і батьків бл. п. **Андрія і Анастазії Рубчаків**: Мирослава Белей — $300.

Замість квітів на могилу бл.п. **Інж. Романа Загайкевича**: інж. Ярослав Цюк і син Олег Цюк — по $250, інж. Іван і Іванна Хамуляк, Степан Гук — по $100, Володимир і Юля Безсонів, Орест Загайкевич, Галя і Едвард Мельничук — по $25, Володимир і Ольга Гнатик, Ігор і Зірка Боднар, Анна Дубас, Марія Городинська, Таїса Богданська, Михайло Зіман, Володимир і Надя Псуй, Володимир Загайкевич — по $20, Люба Єднака — $15, Ольга Муссаковська, Слава і Остап Олесницькі, Ірина Качмарська, Софія Ховзун, Марія Огоновська, Ольга і Ярослав Заремба, Марія Храплива, Євгенія і Ю. Харченко, Іванна Бемко, Софія Андрушків, Ярослав і Надя Бігун, Марія Робак, Зеня Воробець, Леся Падковська, Іванна Голинська, Михайло і Омелія Цяпки, Уляна і Борис Глинські — по $10, Віра Данєц, Анна Гнатиків — по $5.

В пам'ять мужа бл.п. **Дмитра Німиловича** Павлина Німилович — $200.

Замість квітів на могилу бл. п. **Андрія Кашубинського**: д-р Ірена і д-р Роман Кострубяк, д-р Мотря і д-р Богдан Томків — по $150, інж. Роман і Алла Бараболяк, Стефан Гук, Дарія і Андрій Кострубяк, Лідія і Андрій Лемішка, Стефа і мґр Роман Цегельські, Наталія Шараневич — по $100, інж. Ірина Кашубинська, Дарія і д-р Ярослав Миндюк, д-р Ігор і Варка Цегельські — по $50, Юлія Вертипорох, Ольга і д-р Володимир Гнатики, Богдан і Стефа Сальчаник-Павелко, Богдан і Віра Томків, Оля і Василь Хадай, Йоахим і Євгенія Харченко, Роман Е. Цегельський — по $25, Олег і Юзя Веселовські, Олег і Марія Кальба, д-р Володимир і Ірина Копач, мґр Гліб і Анна Лешинські, Осипа Мизуркевич, Іруся Рінецька — по $20, Ірина Сагалів — $15, Ярослава Хархаліс, Семен і Галина Чорномаз — по $10.

В пам'ять мужа бл. п. **Інж. Ігнатія Еліяшевського** Стефанія Еліяшевська — $100.

В пам'ять доні бл. п. **Лідії Шуль-Богдан** Віра Шуль — $100.

В пам'ять сестри бл. п. **Лідії Шуль-Богдан** Оксана Шуль-Прохоненко з мужем Володимиром — $100.

В пам'ять батька бл. п. **Еманулла Притули** Тарас Притула — $100.

Замість квітів на могилу сл.п. **Йосафата Турчина** дружина Катерина з родиною — $100, Золота Осінь — $50, Т. і К. Бень, Ярослав Бігун, Марія Заваликут, д-р Роман Мороз, мґр Михайло Рубич, д-р Василь і Рома Саляк, Григорій Слобода, Петро Швайка — по $25, д-р Петро і Орися Гевка, Неонілія Кравців, Григорій Лещук, Міра Повх — по $20, Михайлина Бігун, Ігор Витвицький, д-р І. і Л. Гура, Ольга Денисенко, Анна Оприск, Галина Хамула, В. і Я. Ціханські, мґр Петро Яців — по $10.

Замість квітів на свіжі могили бл. п. **Людмили Деміденко** та бл. п. **Дмитра Лаґошняка** д-р Євген і Ніля Стецькові — $100.

В пам'ять бл. п. **д-ра Володимира Росохи** Микола і Люба Кобрин — $50.

Замість квітів на могилу бл. п. **Володимира Шевчика**: Іван і Ева Савки — $50.

Замість квітів на могилу бл. п. **Петра Кріля**: Валентина Кріль, Микола і Марія Ромах — по $50, Володимир Лучний, Микола Марчевський — по $20, Яніна Панасюк, Степан Романко — по $15, Марія Мак-Ваттерс, Марія Кузів, Ольга Маланчук — по $10.

Замість квітів на могилу вуйка бл. п. **Андрія Кашубинського**: Анна Візняк — $30.

Замість квітів на могилу бл. п. **Андрія Кашубинського**: Анна і Степан Микита — $25.

В пам'ять бл.п. **Наталії Хоманчук:** Мирослава Повх — $25.

Замість квітів на могилу бл. п. **Володимира Роговського**: Богдан Похмурський — $25.

В пам'ять бл. п. **д-ра Івана Гурка**: Люба і Стефан Іванчуки, Богдан Похмурський — по $25, Петро і Дарія Басалики, Богдан і Оля Дем'янчук — по $20, Ірина Новицька, Марта Новицька-Стейдл — по $15, Андрій Дем'янчук — $10.

В пам'ять бл.п. **Климентини Мулькевич**: Донна і Іларіон Калиневич — $20.

В пам'ять св. п. **Омеляна Чубатія**: Анастазія Голубець — $20.

Замість квітів на могилу бл. п. **Богдана Левицького** М. Гнатишин, п-во І. Ґеба, п-во Ладанай, А. Напора, п-во В. Ромашкін, п-во Феранс — по $20, Катя і Ненсі Сузваль — $15, п-во П. Баралецькі, Михайло Гриняк, п-во К. Ґерлік, п-во Г. Ґумас, Йосиф Двуліт, п-во В. Драпак, п-во Заяць, А. Ковалюк, Микола Лишик, родина Мельник, п-во Р. Наборс, Юрій Ніколяс, п-во Тимків, п-во Хамбур, п-во Якубович — по $10, п-во Данильчук, П. Стахів, п-во Стек — по $5.

Примітка.

Дякуємо Вельмишановним — Д-рові П. і О. Турупям, С. Білому, Б. Дякову, С. Сипливому, В. і Г. Тхорам, В. А. Цетенкові, А. і М. Радовичам, В. Василеві, М. і Д. Лесевам, Б. і Л. Журам, В. і д-рові О. Теслюкам, І. Гринишинові, М. Музишин за використання програми дорівнювальних вплат їхніх працедавців. Заохочується всіх, що затруднені в підприємствах, які практикують програму Machting Gifts, враз із своєю пожертвою (чеки треба виписувати на Harvard University — Ukrainian Studies, а в примітці вписати MUC) прислати теж аплікації на дорівнювальну вплату. Ті формулярі можна дістати в канцелярії працедавця.

Збіркову акцію продовжується:

Всі чеки просимо виписувати на:

UKRAINIAN STUDIES FUND M.U.C.

(M.U.C. означає Millennium of Ukrainian Christianity)

Пожертви просимо висилати до кредитівки в Ню Йорку на адресу

Self Reliance (NY) Federal Credit Union
108 Second Avenue
New York, NY 10003

або

до канцелярії Комітету на адресу

Millennium of Rus'-Ukraine Christianity Committee
63 Fourth Avenue
New York, NY 10003

За Комітет

Д-р Степан Ворох — Голова
Володимир Баранецький — Фінансовий референт

„Козуб" з Торонто—напередодні тридцятиліття

Розвиток і успіхи в культурній праці будь-якої організації чи товариства залежать не лише від активности її членів, але й від ініціятиви людини, котра очолює управу.

Яскравим прикладом може бути період головування в „Козубі" оперового співака Михайла Голинського. Він організував більше сотні цікавих вечорів. Опісля десять років головувала піяністка Іраїда Черняк, яка була промотором активізації культурно-мистецької праці в „Козубі".

Мабуть подібні результати матиме в „Козубі" новообраний голова художник Андрій Бабич, спрямовуючи всю свою увагу і енергію на відзначення тридцятиріччя, а разом з тим і друку ювілейної книжки „Альманах Козуба". Роками займаючи в товаристві ряд відповідальних позицій (касир, заступник голови), він зумів пізнати ряд різних „козубівських проблем" і виробив власний погляд, як їх практично розв'язувати. Тепер на першому пляні у нього стоїть підготова до ювілейного відзначення в грудні цього року 30-річчя.

Проблема складна, бо кожного року помічається брак зацікавлення в конфесійних питаннях, шкільництві, молодечих організаціях, товариствах, літературному професійному об'єднанню „Слово", а також і „Козубі", де присутність 50 чи 70 осіб уважається успішністю вечора.

З детального, уважливого розглянення причин помітно, що багатьох це турбує і вимагатиме глибшої аналізи для позитивного оздоровлення і зацікавлення. Мабуть із цього приводу будуть спроби розгляду у формі окремих статтей, які, можливо, зрушать летаргійність, що чимраз глибше запускає коріння у життя української громади не лише міста Торонто, але й інших міст українського поселення в Канаді.

Питання друку ювілейної книжки про тридцятилітню працю в „Козубі" теж має плюси і мінуси. Більш як 300 культурних вечорів вимагають багато уваги для розгляду архівної хроніки, статтей, листів, подяк, світлин, документів і конкретного рішення, що корисно, а що не корисно і навіть шкідливо для української громади друкувати.

Приємно відзначити, що в збірнику буде гарним словом відмічено пам'ять померлих членів, а також короткою енциклопедичною згадкою не членів, котрі свого часу віддано працювали для української громади міста Торонто.

Для цих статтей, споминів чи згадок досі надійшли цікаві матеріяли від Карпа Микитчука, Бориса Дніпрового, Йосипа Гошуляка, Ярослава Заварихіна, Григорія Шведченка, Ліди Головко, Раїси Садової, Ростислава Василенка та багатьох інших, що з пошаною висловлюються про мистців і культурних діячів, котрих уже, на жаль, нема між нами.

Залучений ілюстративний матеріял зробить збірник своєрідним культурним альбомом, який вказуватиме ділянки і працю мистців, що активізували себе в культурному товаристві „Козуб" та поза ним після приїзду з Европи по закінченні Другої світової війни.

Безумовно, що все це вимагатиме солідного редакційного перегляду фахових людей, що матимуть вирішальне слово про зміст, мову, правопис чи ілюстративний матеріял у формі світлин чи інших друків. Хоч ювілейний рік завантажив працею не лише голову, а й інших членів управи, все таки у зимовому сезоні вдалося організувати і відбути чотири вечори, які своєю тематикою зацікавили українську публіку. Першим із них був авторський вечір письменниці Ліди Палій, який відбувся у березні цього року. Основою вечора була її нова збірка туристичних репортажів, а частково власних роздумувань, під назвою „Світла на воді". Доповідачка—член об'єднання письменників „Слово". Досі із цієї організації виступали в „Козубі" Яр. Славутич, О. Гай-Головко, В. Ворскло, Л. Мурович, Г. Черінь, М. Тарнавська, Д. Нитченко, Л. Коваленко, О. Черненко-Рудницька, О. Зозуля, М. Гарасевич.

У кожного із авторів є не тільки власний стиль і тематика прозового чи поетичного змісту, але й власна інтерпретація, яка робить вечір відмінним від попередніх авторських виступів.

Ліда Палій, мабуть, одинока із українських письменниць жінок, що часто подорожує і насичена філософськими роздумами про бачене у призмі власних кольорів та переживань.

Крім довшого вступного слова голови Андрія Бабича, авторський вечір, на жаль, був надто коротким. Читала авторка із нововиданої прозової збірки, а також із поезій, друкованих раніше. Тематика про побут у різних країнах завжди зацікавлює слухачів і добре було б, щоб у читанні, крім автора, брали участь також адепти художнього слова та щоб вечір був ілюстрований фотодіяпозитивами. Ілюстративного матеріялу, мабуть, багато є у авторки, але, на жаль, його не використано у збірці „Світла на воді", а також на авторському вечорі.

Другою з черги була доповідь Вікентія Літвінова під назвою „Виховання дошкільника". Проблеми збереження української мови серед нашої молоді, народженої поза межами України, турбують в першу чергу учителів, котрі часто за малу винагороду ведуть педагогічну працю в рідних школах і на курсах українознавства.

Збереження рідної мови невідлучно пов'язане з вихованням дошкільників, з котрих пізніше оформлюються початкові кляси рідної школи. Цією темою не тільки турбується доповідач—колишній педагог у системі навчання в Україні—Вікентій Літвінов, але й ряд культурно-виховних працівників з добрими статтями до української преси: Т. Горохович „Як і звідки діти черпають духовість свого народу" („Промінь", ч. 7-8, 1985 рік) і „Чи ми робимо все можливе, щоб українська мова не вмирала...?" („Промінь", ч. 2, 1986), У. Пелех „Допомога українській родині" („Промінь", ч. 6-7, 1986) і турбуючу замітку Ю. Джуравця „Допоможіть утриматитись українській мові" („Новий шлях", 3. III. 1986).

Все це підтверджує, що така тема дуже актуальна й обговоривши її, слід зробити конкретні висновки—а що дальше? Доповідь добра, слухачів не багато, і дивно, чому на вечорі так мало вчителів і тих, що так дуже турбуються збереженням рідної мови і нашої молоді?

Третій вечір присвячений історичній поемі Тараса Шевченка „Гайдамаки" з ілюстративним оформленням художника Григорія Сластьона. Поема розділена на сценічні картини, котрі синхронізовано із 30 картинами художника. Щоб створити логічне пов'язання картин з художнім читанням, учитель Михайло Гава дав коротку доповідь про обставини в Україні напередодні 1768 року і причини, які довели до Гайдамаччини. Художнє читання до картинних фрагментів відтворювали Надія Куца, Мирослав Колесар, Олесь Сторчак, Роман Гурко, Тарас Ліщина, Іван Набережний і Богдан Стрижовець.

З вдячністю слід сказати, що до художнього читання підібрано молодь, котра недавно прибула з України, народжена в Польщі і та, що вже народжена в Канаді. З малими недотягненнями в дикції і деяких наголосах читання було добрим і дало картину всенародного гніву до політики єзуїтів і жидівських адміністраторів на правобережній Україні.

Останнім вечором на закінчення весняного сезону була доповідь Михайла Гави „Пам'ятки Риму і Ватикан зблизька". Доповідач при допомозі кольорових діяпозитивів старався дати уяву про раннє дохристиянське мистецтво в Римі і архітектурно-художній розквіт у перших початках християнства. У другій частині проілюстровано художнє багатство церкви св. Петра і Ватикану з працями Тіціяна, Берніні, Мікельанджельо та ряду інших мистців, яких твори зберігаються в музеях і галеріях Ватикану.

Третім кінцевим доповненням у доповіді були фрагменти про українське життя в університеті св. Климентія і не зовсім радісні ситуації вже суто політичного характеру, які нелегко українцям поборювати. Тема була поштовхом до ряду доповнень, заміток і дискусій, які в однаковій мірі мають відношення до українців католиків, православних і протестантів.

Вечори відбувалися в Українській Мистецькій Фундації і залі української православної громади св. Володимира.

На закінчення проголошено, що початок дальшої культурної праці почнеться осінню, при кінці жовтня, правдоподібно темою „Канадський гуморист Степан Лекок". Доповідач—Мирослав Дяковський.

Михайло Ґава

Любив бджоли і серед них помер

Є люди, що вмирають із старости літ, є такі, що вмирають на полі праці, яку залишають недокінченою. До таких належав покійний Сильвестер Мацкевич. З роду він — поліщук, любив свою ближчу батьківщину Полісся і любив бджоли. На Поліссі розвелися бджолярі ще за козацьких часів по байраках та мокрих плавнях багатьох річок, засаджених старими дуплавими деревами. Оповідав мені, що ще молодим хлопцем плекав примітивним способом бджолярство в дуплах дерев. Коли підріс, діставав літературу про бджоли, належав до товариства „Рій" у Львові, яке модернізувало наше бджільництво.

Професор мінесотського університету Олександер Грановський, відомий ентомолог, клясифікував бджолярство як виховний чинник та в прозі і поезії славословив бджолярів як дуже ніжних, інтеліґентних людей. Деякі навіть ставали фанатиками бджолярства.

Професор Гайдик, теж з Мінесоти і теж поліщук, дослідник бджіл, рішив дослідими на своєму організмі вплив меду на здоров'я і замкнув себе в кімнаті та цілий місяць харчувався медом. Писав про те в Українському Тижневику. У висліді зробив заключення, що можна було існувати, споживаючи мед, який має всі потрібні вітаміни і складники, але не має волокна, дуже потрібного до травлення.

Покійний Сильвестер Мацкевич належав до тих, що досліджували життя бджіл практично. Належав до товариства пасічників стейту Ілиной і до федерального товариства пасічників. Їздив на їх конвенції, один раз був навіть в уряді стейту Ілиной. Бував на конвенціях бджолярів і я. Був з ним, з цікавости. На одній з конвенцій головним промовцем на тему бджільництва був д-р Василь Фурґала, професор ентомології університету Мінесоти. Цей ентомолог, роджений в Канаді, українського роду, добре знає про бджільництво України. Покійний без докторату знав „душу" бджіл і на конвенції у Лос Анджелесі в Каліфорнії мав слово про українську бджолу кубанку, яка є найбільш роботящою. На тій конвенції був теж делеґат з Совєтського Союзу. „Ну що ж він привіз із собою?" — питав я нашого Покійника. „Привіз величезний самовар з міста Тула, замість щось з бджільництва".

Покійний був дуже жертвенний, не в долярах, а в сотнях долярів, товариський, любив забирати слово на наших публічних імпрезах. Любив Україну і Православну Церкву, а з приходом большевиків на Полісся „попав" в уніформу совєтського солдата, розказував мені про жорстокість і страхіття тої служби.

В Америці, як вийшов на пенсію, займався бджільництвом і помер серед бджіл зі сіткою пасічника на обличчі. Його пасіка не була в одному місці, вона була на фармах за Чикаґом, де він їздив доглядати і збирати мед, який не мав конкуренції, бо він знав, якого корму, яких рослин треба бджолам для їх праці і виробу меду.

Дбав про родину і його дружина Катерина була йому вірною помічницею. Виховав трьох синів і дав їм університетську освіту. Був членом УНСоюзу і членом православної громади св. Андрія Первозванного. Буде його бракувати, бо залишив по собі сліди праці.

Степан Куропась

Перед з'їздом байройтців

Обіцявши привезти на з'їзд прозірки з Байройту в Німеччині, з прискореним биттям серця та дивними почуваннями виходжу з поїзду на відновлену станцію цього міста. Немало води проплило в Ротер Майні відколи довелося мені бути востаннє. Спомини незредаґованою кінострічкою рояться в голові, а жаль стискає горло, бо нема нікого близького зі мною, щоб поділитися враженнями.

Згадую наш перший день у Байройті... Ось тут, у тім же кутку, ніби бачу себе молодим підлітком, скуленим на долівці, як затулюю від зимна свою братанницю—немовля. Вся родина пішла шукати наших людей, чи не допомогли б приписатися, а мене залишили доглядати малу, щоб не тягати по морозі. Мабуть наш образ такий жалюгідний, що прохожі вояки (а їх тут стільки в останні місяці війни!) приймають нас за воєнних сиріт, бо обдаровують зайвими харчовими картками. Мені це прикро, й все ж таки почуваюся безправною приблудою...

Відсуваю цей сумний привид, і я вже на Бангофпляці. Все здається мені якось меншим. Довкруги гарно відновлені готелі скоріше нагадують мої перші дні тут, як повоєнні таборові часи. Праворуч за парком на горі красується ваґнерівський фестшпільгавз, ліворуч в долині відновлене, чепурне марґрафське місто. Всюди квіти й квіти, що тонуть у пополудневім багрянім сонці...

Але мені знову пригадується жахливий образ цього місця в огні. Це збомблений гітлерівський центр, а за ним і ціле місто вже цілу ніч горять. Мов зачарована тоді не можу відірвати свою зору від полум'я, що палахкотить до неба. Хоч ледво жива видряпалась я з глибокої ями, з молодечою наївністю згадую Нерона, що грав на арфі, обсервуючи палаючий Рим. Причуваються мені могутні ваґнерівські акорди та блискучі пасажі Ліста — гордощі Байройту. Може цей вогонь знесе з лиця землі все зло, очистить всіх людей?..

Однак я приїхала сюди згадати пізніші, повоєнні, більш будуючі хвилини, тож поспішаю вниз до міста та студіюю мапу теперішнього Байройту. З трудом знаходжу колишні Леопольдказерне і то пізнаю їх лише по Ринензе, бо все сильно змінилося. Маю щастя, бо дістаю кімнату недалеко колишнього табору, в малій гостинниці. Місто переповнене через ваґнерівські фестивалі. Шукаю знайомих місць. Ось тут була брама до нашого ДіПі табору, але її вже немає. Пролягла вулиця, якою проїздять авта через колишній табір. Праворуч все ще стоять 13 -ий, далі 15-ий, а ліворуч 14-ий бльоки. До 15-го не можна зайти, він обгороджений враз із колишньою таборовою площею, а з напису довідуюся, що тепер це якийсь архів. 13-ий і 14-ий бльоки замінені на помешкання для чужинецьких робітників з родинами. Ззовні вони не дуже змінились, хіба те, що в кожному вікні звисаючі квіти. Розглядаюсь довкруги й так мені якось дивно, а навіть сумно. Скільки споминів з так давно проминулих літ в'яжеться з тим місцем, а нема з ким поділитися ними!

Ось тут, на таборовій площі, повівав колись наш прапор. Тут молилися ми щоденно, на Різдво пишалась тут освічена ялинка, а на Водохрища хрест з льоду. У 15-ім бльоці школа й таборова гімназія. На розі „наше" вікно. Здається мені, що моя мати з усмішкою махає мені на привіт, а в сусідньому вікні канцелярії і тато очікує мене з недалекого Ерлянґену. Здається мені, що чую галас школярів і гімназистів, що вибігли на перерву, а за ними поважно виходять і їхні професори: В. Лев, В. Ратич, М. Остап'як, О. Калитовський, С. Котис, молоденька Іванка Мірчуківна та інші. З вікна 13-го бльоку на другому поверсі хтось із бурсаків перекликується з товаришами під звуки фісгармонії, при якій професор І. Недільський компонує бадьорі марші, а з другого вікна пливуть ніжні тони скрипки професор А. Огроднік. Вечором таборову площу пробуджують голоси хору „Боян", що під енерґійною батутою д-ра Богдана Кушніра готовиться до великого шевченківського концерту у ваґнерівськім Фестшпільгавзі. Часом з голосника розносяться на цілий табір жарти Зоряна Ласовського з „Веселої години" музичної секції...

Гамір дітей теперішніх мешканців перериває мої спомини. Не можу розібрати мови, може турецька, може грецька. Бачу, що й дехто починає здивовано звертати на мене увагу. Не маю охоти ще тепер заходити в розмови з чужими людьми, що може й не зрозуміють, що тут колись інші люди жили, росли, мріяли, творили, тужили за своєю батьківщиною через п'ять довгих, безнадійних, повоєнних літ, і що без них байройтські колишні Леопольдказерне не ті.

Щоб бути ще трохи на самоті з усіма дорогими споминами, втікаю напроти, над чудово плекане тепер Ринензе. І знову замість того, щоб, як прохожі, захоплюватися чаром плаваючих по ньому лебедів, знаходжу місце, де наших малят зі садочку поранила знайдена стара ґраната. Але романтичний настрій таки й мені передається, і я вже на тій лавочці, де матуристи залюбки виспівували пісні при гітарі. Ніби чую гарні голоси обох Влодків, ніжше Любчине сопрано, якому вторує Фіфка. Ось тут і статуя, колись без голови, де робили ми післяматуральну знімку.

Втома робить своє, а запах славних німецьких „кльизе" нагадують, що вже давно пора вечеряти, тож заходжу в ресторан над самим озером. Вечірний туман сідає не лише на Ринензе, але й на веранду, де при світлі свічок допиваю смачне кульмбахське пиво. А спомини й роздумування пливуть без упину...

Так, ще й ще раз переконуюся, що не місця важливі, а люди, які творили те життя, творили певну атмосферу. Коли нема тих самих людей, то місця стають таки німими. Без близьких людей — вони чужі, бо це ж не рідна земля, а припадкова зупинка в нашій мандрівці. Тут, в Байройті, над Ринензе, я й надалі приблуда. Для відтворення тодішньої атмосфери треба бути між людьми, які її творили. Тож кличу до всіх колишніх повоєнних мешканців байройтського табору: приїжджайте на наш з'їзд у Ґлен Спей, Н. Й., 13-го — 14-го вересня цього року! Тоді напевно всі разом веселіше згадаємо наші юні мрії. До зустрічі на „Верховині!"

Леся Кисілевська-Ткач

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

БРОНИСЛАВА ВОЙЧИШИН, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка у Філядельфії, Па., померла 22-го березня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 29-го вересня 1910 року. Членом УНС стала 1973 року. Залишила у смутку сина Михайла, брата Миколу, братів і сестер та 4-ох внуків. Похорон відбувся 26-го березня 1986 року у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Андрій Кушнір, секр.

МАРІЯ ДОРОФІЙ, член УНС Відд. 36-го СестриЦтва Пресвятої Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 27-го лютого 1986 року на 91-му році життя. Нар. 1895 року в Галичині. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку доньок Ольгу і Анну, 4-ох внуків і 18 правнуків. Похорон відбувся 3-го березня 1986 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Ковальчук, секр.

ПЕТРО БЕҐІН, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. Помер 5-го березня 1986 року на 74-му році життя. Нар. 20-го грудня 1911 року в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Надію, доньку Лесю Шпачинську і троє внуків. Похорон відбувся 8-го березня 1986 року на цвинтарі Блумфілд в Пел Лейк, Вис.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Карачевський, секр.

МАРІЯ ПАТРАЙКО, член УНС Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й., померла 12-го лютого 1986 року на 85-му році життя. Нар. 11-го листопада 1901 року в Україні. Членом УНС стала 1953 р. Залишила у смутку синів Івана і Йосифа і троє внуків. Похорон відбувся 15-го лютого 1986 року на цвинтарі св. Йосифа в Йонкерсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Чума, секр.

ІВАН САВИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 214-го Т-ва „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н.Дж., помер 5-го березня 1986 року на 77-му році життя. Нар. 27-го травня 1909 року в Україні. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку синів Івана мол., і Андрія. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Твардовський, секр.

МАТВІЙ ФЕРЕНЦ, член УНС Відд. 1-го ім. св. Андрія в Шамокіні, Па., помер 1-го березня 1986 року. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку синів Петра і Малколма. Похорон відбувся на Українському Католицькому цвинтарі в Шамокіні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Юрій Полиняк, секр.

ТЕЛЬМА МОРОЗОВСЬКА, член УНС Відд. 51-го ім. Патріярха в Чикаґо, Ілл., померла 5-го березня 1986 року на 61-му році життя. Нар. 1924 року в Чикаґо. Членом УНС стла 1971 року. Залишила у смутку мужа Карпа, сина Остапа, дві дочки й двоє внуків. Похорон відбувся 7-го березня 1986 року, на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Ольшанський, секр.

АННА СОЛЕЦЬКА, член УНС Відд. 56-го ім. св. Івана Хрестителя у Вілінґу, В. Ва., померла 14-го грудня 1985 року на 73-му році життя. Членом УНС стала 1939 року. Похорон відбувся на цвинтарі Мавнт Калварі у Вілінґу, В. Ва.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Когут, секр.

